

OPINIE PROVINCIE EN NIEUW ZIEKENHUIS

Bij de keuze voor een nieuw ziekenhuis in Scheemda worden alle normale democratische procedures gevolgd. Het beeld dat één bestuurder hierbij de touwtjes in handen heeft, schaadt het aanzien van de politiek.

Staten kozen voor Scheemda

William Moorlag

In het artikel 'Paard met een bult' is zaterdag gereconstrueerd hoe het nieuwe ziekenhuis niet in Zuidbroek maar in Scheemda zal worden gebouwd. Het leest als een jongensboek. Zuidbroek was de droomlocatie voor de OZG, voor samenwerkingspartner UMCG, voor zorgverzekeraar Menzis en voor de gemeente Menterwolde die alle medewerking wilde verlenen.

Maar potdorie: één vermaledijde, dwarsliggende provinciebestuurder – mijn persoon – negeert dat alles, ligt dwars en duwt de locatie Scheemda door de strot. Moet ik me vereerd en gestreeld voelen, omdat blijkbaar zoveel macht zich in mijn persoon samenbalt? Moet ik de diskwalificaties negeren, als een zichzelf respecterende vis die niet in deze krant verpakt wil worden? Of toch reageren? Ik kies voor het laatste, want het beeld dat één provinciebestuurder zo veel macht heeft, is niet correct en schaadt het aanzien van politiek en openbaar bestuur.

Nederland is een democratische rechtsstaat. De overheidsmacht wordt hier niet uitgeoefend door één persoon of één orgaan. Alle overheidslagen in Nederland kennen een scheiding van de wetgevende macht (de gekozen volksvertegenwoordiging), de uitvoerende macht (het bestuur) en de rechterlijke macht (rechtbanken, Raad van State). Bij de provincie bepalen de volksvertegenwoordigers, Provinciale Staten (PS), het beleid en de regels, Gedeputeerde Staten (GS) voeren dat uit en de rechter vernietigt die besluiten, als die in strijd met het recht zijn.

Wat betekent dit voor de keus voor een nieuwe vestigingsplaats voor een ziekenhuis? Welnu. PS hebben, als wetgevende macht, in 2009 het Provinciaal Omgevingsplan vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat wordt ingezet op de concentratie van stedelijke functies om de centrumplaatsen sterk te houden. Grootchalige voorzieningen daarbuiten zijn niet toegestaan. De provinciale omgevingsverordening verplicht gemeenten dit beleid te veran-

▲ Impressie van nieuwbouw in Scheemda. Scan Archief DvhN

keren in bestemmingsplannen. Dat schept helderheid: gemeenten, burgers en bedrijfsleven weten vooraf waar welke functies wel of niet zijn toegestaan. GS zien daarop toe. In bijzondere gevallen kan aan gemeenten ontheffing worden verleend. Als sluitstuk toetst de bestuursrechter desgevraagd de besluiten van de provincie.

De OZG heeft jarenlang, met steun van de gemeente Menterwolde, geijverd voor de bouw van een nieuw ziekenhuis in Zuidbroek. Vanuit bedrijfsmatig oogpunt begrijpelijk: goedkope grond en het aantrekken van meer patiënten uit de verzorgingsgebieden van andere ziekenhuizen. De provincie heeft de verantwoordelijkheid breder te kijken. Wat bedrijfsmatig goed is voor de OZG, is niet per se goed voor het bredere publieke belang van Oost-Groningen als geheel. Sluiting van de ziekenhuizen is voor Winschoten en Delfzijl een aderlating: verschraving van het voorzieningenniveau en verlies van hoogwaardige werkgelegenheid. Reden voor de provincie om het nieuwe ziekenhuis zo diep mogelijk in Oost-Groningen te willen vestigen. Als compromis tussen het bedrijfsbelang en het publieke belang is uiteindelijk ontheffing gegeven voor Scheemda.

Het is jammer dat in het artikel 'Paard met bult' de rol van de wetgevende en de rechterlijke macht amper wordt belicht. PS kunnen immers bij uitstek een stugge, onredelijke, feodaal opererende provincie-

bestuurder corrigeren. Zij hebben de bevoegdheid om het beleid en de regels te wijzigen. Ondanks een intensieve lobby van de OZG c.s. hebben de 43 leden van PS na veel debatten meermalen in ruime meerderheid het afwijzen van de locatie Zuidbroek en de keus voor Scheemda gesteund en bekrachtigd. PS hebben de regels in omgevingsverordening hierop aangescherpt. Zelfs het Statenlid dat mij nu het 'spelen van Sim-city' aanwrijft, steunde dat.

De gemeente Menterwolde en de OZG hebben geen gebruik gemaakt van hun recht om een afwijzend besluit voor te leggen aan de rechtelijke macht, i.c. de Raad van State. De scheiding en de spreiding der machten in onze rechtsstaat is een groot goed. Anders dan gesuggereerd, kan macht zich niet samenballen in één persoon of één orgaan. Dit betekent straks ook dat verstrekken van een financiering voor een nieuw ziekenhuis niet wordt bepaald door 'een handtekening van Moorlag'. Provinciale Staten zullen dat beoordelen en toetsen aan het 'beleid voor de uitzetting van gelden voor de publieke taak' dat zij eerder dit jaar hebben vastgesteld. En voor degenen die zich zorgen maken over ongeoorloofde staatssteun, staat in ultimo de weg naar de rechter open. Zo hoort het en zo worden provinciale bestuurlijke paarden gemend en in het gareel gehouden.

William Moorlag is gedeputeerde in Groningen